

صحابیات پیامبر ﷺ

آمنه بنت وهب رضی الله عنها

حلیمه سعدیه رضی الله عنها

فاطمه بنت اسد رضی الله عنها

مؤلفان

احمد اسماعیل تبار و محمد حسین مهوری

سرشناسه: اسماعیل تبار، احمد، ۱۳۴۳.
عنوان و نام پدیدآور: صحابیات پیامبر ﷺ [کتاب] / مولفان احمد اسماعیل تبار، محمدحسین مهوری.
مشخصات نشر: تهران: فرهنگ سبز، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری: ج.
شابک: ج. ۱: 978-600-6351-14-8 ج. ۲: 978-600-6351-85-8
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا.
یادداشت: ج. ۲ (چاپ اول: ۱۴۰۱) (فیبا).
یادداشت: کتابنامه.
مدرجات: ج. ۱. حضرت خدیجه رضی الله عنها - ج. ۲. آمنه بنت وهب رضی الله عنها، حلیمه سعدیه رضی الله عنها، فاطمه بنت اسد رضی الله عنها.
موضوع: خدیجه (س) بنت خویلد، ۶۸-۳ قبل از هجرت.
موضوع: صحابه.
موضوع: صحابه زن.
شناسه افزوده: مهوری، محمدحسین ۱۳۴۰.
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۴ ص ۲ الف ۵۳ / BP۲۸/۶.
رده‌بندی دیوبندی: ۲۹۷/۹۴.
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۳۴۷۳۳۴۶.

نام کتاب: صحابیات پیامبر ﷺ (آمنه رضی الله عنها، حلیمه سعدیه رضی الله عنها و فاطمه بنت اسد رضی الله عنها)
مؤلفان: احمد اسماعیل تبار و محمدحسین مهوری
حروفچین و صفحه‌آرا: مهدیه سادات بهشتی مقدم
ویواستار: سولماز غریب‌زاده
طراح جلد: رقیه قانعی آق‌کند
نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۱
شمارگان: ۵۰۰ جلد
ناشر: انتشارات فرهنگ سبز
چاپ و صحافی: نصر
شابک: ۸ - ۸۵ - ۶۳۵۱ - ۶۰۰ - ۹۷۸
قیمت: ۱۵۰،۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ و در اختیار انتشارات فرهنگ سبز می‌باشد.

۸۵۲۱۳۳۳

دفتر مرکزی: تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه چهارم، بلاک ۱۳، طبقه سوم، واحد ۵

۰۹۳۸۶۷۲۸۶۱۷

WWW.Farhangesabzbook.ir

نشانی تارنما:

فهرست مطالب

۱۳	..... مقدمه
	زندگی فردی و خانوادگی آمنه بنت وهب <small>رضی الله عنها</small>
۱۹	..... نسب حضرت آمنه <small>رضی الله عنها</small>
۲۰	..... بر شدن چاه زمزم
۲۱	..... حفر زمزم توسط عبدالمطلب <small>رضی الله عنه</small>
۲۳	..... نذر حضرت عبدالمطلب <small>رضی الله عنه</small>
۲۴	..... بشارت احبار به بودن پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> از بنی زهره
۲۵	..... فریفته شدن دختران به عبدالله <small>رضی الله عنه</small>
۲۸	..... دلپستگی آمنه <small>رضی الله عنها</small> به عبدالله <small>رضی الله عنه</small>
۲۹	..... نقشه یهود برای کشتن عبدالله <small>رضی الله عنه</small>
۳۱	..... رویای عبدالله <small>رضی الله عنه</small>
۳۲	..... رفتن عبدالله <small>رضی الله عنه</small> به شکار
۳۴	..... رساندن خبر نقشه یهود توسط وهب، پدر آمنه <small>رضی الله عنها</small>
۳۵	..... تلاش وهب بری ازدواج دخترش آمنه <small>رضی الله عنها</small> با عبدالله <small>رضی الله عنه</small>

۳۷	تمایل عبدالله ﷺ به ازدواج با آمنه ﷺ
۳۹	خطبه حضرت عبدالمطلب ﷺ در ازدواج آمنه ﷺ
۴۰	مراسم عروسی آمنه ﷺ
۴۱	سرپرست آمنه ﷺ هنگام ازدواج
۴۲	ازدواج نکردن آمنه ﷺ و عبدالله ﷺ با دیگری
۴۲	انتقال نور پیامبر اکرم ﷺ به آمنه ﷺ
۴۴	زمان آغاز بارداری آمنه ﷺ
۴۵	محل باردار شدن آمنه ﷺ
۴۵	حوادث زمان حمل آمنه ﷺ
۴۶	دایی های عبدالمطلب ﷺ و فرزندانش
۴۷	وفات عبدالله ﷺ، شوهر آمنه ﷺ
۵۰	عمر عبدالله ﷺ، شوهر آمنه ﷺ
۵۰	سن پیامبر اکرم ﷺ هنگام وفات پدر
۵۱	میراث عبدالله ﷺ
۵۲	آمنه ﷺ در سوگ همسرش
۵۲	اشعار آمنه ﷺ در سوگ شوهرش
۵۳	رویای آمنه ﷺ در زمان بارداری
۵۵	مدت بارداری آمنه ﷺ
۵۵	کیفیت بارداری آمنه ﷺ
۵۶	وضع حمل آمنه ﷺ
۶۲	کیفیت ولادت پیامبر اکرم ﷺ
۶۶	حوادث زمان ولادت پیامبر اکرم ﷺ
۷۰	محل ولادت پیامبر اکرم ﷺ
۷۱	زمان ولادت پیامبر اکرم ﷺ
۷۳	قابله آمنه ﷺ
۷۶	روز دوم ولادت پیامبر اکرم ﷺ

۷۷	نامگذاری پیامبر اکرم ﷺ
۷۸	شیر دادن آمنه ﷺ به پیامبر اکرم ﷺ
۷۸	شکافته شدن دیگ سنگی
۷۹	دیدار عباس از پیامبر اکرم ﷺ
۸۰	شیر دادن حلیمه ﷺ به پیامبر اکرم ﷺ
۸۳	خداحافظی آمنه ﷺ با فرزندش
۸۴	وفات پدر آمنه ﷺ
۸۴	اشعار آمنه ﷺ در سوگ پدرش
۸۴	آوردن پیامبر اکرم ﷺ توسط حلیمه ﷺ نزد مادرش در دو سالگی
۸۵	بردن پیامبر اکرم ﷺ در چهار سالگی توسط حلیمه ﷺ، نزد مادرش
۸۷	بازگرداندن پیامبر اکرم ﷺ نزد مادرش توسط حلیمه ﷺ
۸۹	وفات آمنه ﷺ
۹۱	اشعار آمنه ﷺ درباره فرزندش هنگام وفات
۹۱	نوحه سرایی جنیان برای آمنه ﷺ
۹۲	محل قبر آمنه ﷺ
۹۳	عمر آمنه ﷺ
۹۳	سن پیامبر اکرم ﷺ هنگام وفات مادرش
۹۳	زیارتنامه آمنه ﷺ
۹۴	تصمیم قریش به خراب کردن قبرش
۹۵	زیارت پیامبر اکرم ﷺ از قبر مادرش
۹۶	روایات در عذاب بودن آمنه ﷺ
۹۸	زنده شدن آمنه ﷺ توسط پیامبر اکرم ﷺ
۱۰۴	پاک بودن نیاکان معصومان ﷺ
۱۰۶	زنده شدن آمنه ﷺ
۱۰۸	شفاعت پیامبر اکرم ﷺ برای مادرش
۱۱۱	طواف برای حضرت آمنه ﷺ

فصل اول: زندگی فردی و خانوادگی حلیمه سعیدیه

- ۱۱۵..... نسب حلیمه
- ۱۱۶..... خانواده حلیمه
- ۱۱۶..... الف) شوهر حلیمه
- ۱۱۸..... ب) فرزندان حلیمه
- ۱۱۹..... ج) خواهران حلیمه
- ۱۲۰..... د) فرزندان رضاعی حلیمه

فصل دوم: زندگی اجتماعی حلیمه سعیدیه

- ۱۲۵..... دایه گرفتن اهل مکه برای فرزندان شان
- ۱۲۶..... آمدن حلیمه به مکه، برای گرفتن نوزاد
- ۱۲۹..... ندای غیبی هنگام ورود حلیمه به مکه
- ۱۳۰..... آمدن حلیمه نزد عبدالمطلب
- ۱۳۱..... بی‌رغبتی زنان به شیر دادن پیامبر اکرم
- ۱۳۳..... سخنان حضرت آمنه به حلیمه
- ۱۳۵..... نوشیدن پیامبر اکرم از یک سینه حلیمه
- ۱۳۶..... بازگشت حلیمه نزد شوهرش
- ۱۳۸..... وداع آمنه با پیامبر اکرم

- ۱۳۹..... بدرقه کردن عبدالمطلب رضی الله عنه حلیمه رضی الله عنها را
- ۱۳۹..... سخنان حضرت آمنه رضی الله عنها هنگام حرکت حلیمه رضی الله عنها
- ۱۴۰..... سجده کردن الاغ حلیمه رضی الله عنها
- ۱۴۰..... حرکت حلیمه رضی الله عنها به سوی وطن
- ۱۴۱..... شنیدن سخن از الاغ
- ۱۴۲..... هلاکت کاهنان
- ۱۴۳..... سلام کردن موجودات به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
- ۱۴۳..... سوال حلیمه رضی الله عنها از یهود درباره پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
- ۱۴۴..... برکت‌های پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله برای حلیمه رضی الله عنها
- ۱۴۶..... بردن حلیمه رضی الله عنها، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را نزد هذلی
- ۱۴۶..... آوردن حلیمه رضی الله عنها پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را نزد مادرش پس از دوران شیرخوارگی
- ۱۴۸..... فرستادن حلیمه رضی الله عنها پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را به صحرا
- ۱۵۱..... بازگرداندن حلیمه رضی الله عنها، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را نزد مادرش
- ۱۵۲..... مشاهده حلیمه رضی الله عنها، سایه افکندن ابر را بر سر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
- ۱۵۳..... گم کردن حلیمه رضی الله عنها پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را
- ۱۶۰..... مدت اقامت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نزد حلیمه رضی الله عنها
- ۱۶۱..... پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در کودکی از زبان حلیمه رضی الله عنها
- ۱۶۳..... آلوده نکردن لباسش
- ۱۶۴..... خودداری از گرفتن صدقه
- ۱۶۵..... برکت‌های پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله برای قبیله بنی سعد
- ۱۶۶..... معجزه‌های پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در کودکی از زبان حلیمه رضی الله عنها
- ۱۶۶..... ۱- شفای بیماران
- ۱۶۷..... ۲- سبز شدن درخت
- ۱۶۷..... ۳- احترام گوسفند برای پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
- ۱۶۷..... ۴- خوب شدن پای گوسفند

- ۱۶۸ ..... ۵- فرار شیر از پیامبر اکرم ﷺ
- ۱۶۸ ..... ۶- بازگرداندن گرگ، بزغاله را
- ۱۶۸ ..... ۷- گرفتن گوسفند از گرگ
- ۱۷۰ ..... آمدن حلیمه رضی الله عنها نزد پیامبر اکرم ﷺ پس از ازدواج آن حضرت
- ۱۷۰ ..... اسلام حلیمه رضی الله عنها
- ۱۷۱ ..... مراتب ایمان حلیمه رضی الله عنها
- ۱۷۲ ..... آمدن حلیمه رضی الله عنها نزد پیامبر اکرم ﷺ پس از حنین
- ۱۷۷ ..... بخشش پیامبر اکرم ﷺ از قوم حلیمه رضی الله عنها در جنگ حنین
- ۱۷۷ ..... روایت کردن از پیامبر اکرم ﷺ
- ۱۷۷ ..... وفات حلیمه رضی الله عنها و محل قبر او
- ۱۷۸ ..... شفاعت پیامبر اکرم ﷺ از حلیمه رضی الله عنها
- ۱۷۹ ..... شکافته شدن شکم پیامبر اکرم ﷺ

فصل اول: زندگی فردی و خانوادگی فاطمه بنت اسد

۱۸۷	نسب فاطمه بنت اسد
۱۸۹	ازدواج فاطمه بنت اسد و ابوطالب
۱۹۱	خطبه ابوطالب هنگام ازدواج با فاطمه بنت اسد
۱۹۱	فرزندان فاطمه بنت اسد
۱۹۴	نسل پاک فاطمه بنت اسد
۱۹۵	بشارت ابوطالب به فاطمه بنت اسد درباره ولایت علی
۱۹۷	انعقاد نطفه علی
۱۹۹	وارد شدن فاطمه بنت اسد به کعبه
۲۰۴	زایمان فاطمه در کعبه
۲۱۱	قنطاق کردن علی
۲۱۲	نامگذاری علی به اسد

فصل دوم: زندگی اجتماعی فاطمه بنت اسد

۲۱۷	سرپرستی فاطمه بنت اسد از پیامبر اکرم
۲۲۰	پذیرایی از مهمانان پیامبر اکرم
۲۲۲	غذا دادن پیامبر اکرم به علی
۲۲۳	اسلام فاطمه بنت اسد

۲۲۸	هجرت فاطمه بنت اسد ﷺ
۲۳۰	کیفیت هجرت فاطمه بنت اسد ﷺ
۲۳۳	حضور فاطمه بنت اسد ﷺ در نبرد بدر و بخشیدن پیامبر ﷺ اسیری را به او
۲۳۳	تقسیم کار میان فاطمه بنت اسد ﷺ و فاطمه زهرا ﷺ
۲۳۴	وصیت فاطمه بنت اسد ﷺ به پیامبر اکرم ﷺ
۲۳۵	وفات فاطمه بنت اسد ﷺ
۲۳۵	غسل فاطمه بنت اسد ﷺ
۲۳۵	حضور پیامبر اکرم ﷺ در مراسم خاکسپاری فاطمه بنت اسد ﷺ
۲۴۵	گریه و زاری پیامبر اکرم ﷺ در وفات فاطمه بنت اسد ﷺ
۲۴۵	محل قبر فاطمه بنت اسد ﷺ
۲۴۷	سالم بودن از فشار قبر
۲۴۹	مقام و منزلت فاطمه بنت اسد ﷺ نزد پیامبر اکرم ﷺ
۲۵۱	نزول فرشتگان در مراسم خاکسپاری فاطمه بنت اسد ﷺ
۲۵۲	بهشتی بودن فاطمه بنت اسد ﷺ
۲۵۴	زیارت فاطمه بنت اسد ﷺ
۲۵۶	طواف برای فاطمه بنت اسد ﷺ
۲۵۷	فاطمه بنت اسد ﷺ در کلام دیگران
۲۶۱	منابع و مآخذ

مقدمه

سنت خداوند متعال بر این است که دین خود را در زمین به وسیله فداکاری بندگان از مردان و زنان یاری رساند. هرگز دین و احکام اسلام، تنها از طریق معجزه و از راه‌های غیر عادی در زمین پیش نرفته است. مؤمنان به توحید و عدل الهی و نبوت و سنت نبوی و معاد اخروی با ایثار جان و ابرو و اموال خود و خانواده خود طی ۲۳ سال عصر نبوت حضرت نبی ﷺ و ۲۵۰ سال عصر امامت حضرات اوصیاء نبی ﷺ عدالت اسلامی و حقانیت ربوبی را مستقیم و مستقر نگاه داشتند و همواره معروف الهی را برای افکار عمومی تبلیغ کردند تا معروف عرفی با معروف الهی تطابق پیدا کند. شناخت اصل مفهوم حق از درک توحیدی عقل از وجود بی‌نهایت است که کمال او بی‌نهایت و ازلی و ابدی است. وجود بی‌نهایت سرمدی خداوند عقل را به درک پیروی انسان محدود از آن وجود نامحدود می‌رساند و حق آغازین به درک عقل انسان ثابت می‌شود و این حق بنیادین عقلی مبنای شناخت شخصیت‌های الهی از انبیاء، اوصیاء و اولیاء الهی می‌شود؛ حقی که ایمان به نبوت انسان اشرف کامل را در جان هر انسان دیگری مطمئن و مستقر می‌سازد. حواریون، انصار، اوصیاء و انبیاء در سلسله فرستادگان خدا در زمین برای مردم میانی انتزاع و استنباط حق و عدل و معروف را تعلیم دادند تا باطل و ظلم و منکر شناخته شود و انسان در زندگی فردی و اجتماعی خود، جان خویش را به کمال وجودی الهی تربیت کند و انسانی کامل و جامعه‌ای تکامل یافته بسازد. باید نام مردانی چون علیؑ، یاسر، بلال،

عمار و... و زنانی چون خدیجه رضی الله عنها، سمیه، فاطمه بنت اسد رضی الله عنها، فاطمه زهرا رضی الله عنها، اسماء بنت عمیس و... همواره در طول تاریخ بشریت مطرح و سرلوحه نه تنها مسلمانان بلکه آزاد مردان و آزاد زنان جهان باشند. دین اسلام با فداکاری جان و تن و مال مسلمانان و مؤمنان واقعی که خداوند مشتری آنهاست، رسول خدا صلی الله علیه و آله و اوصیاء ایشان را یاری کرده‌اند و در نتیجه اسلام قدرت و اقتدار یافته است. بر این اساس اگر فداکاری، ایثار، گذشت و جانفشانی مسلمانان صدر اسلام نبود، هرگز معارف اسلام به وضعیتی نمی‌رسید که امروز شاهدش هستیم. در این میان افرادی هستند که در پیشرفت اسلام دارای سهم کلیدی و نقش منحصر به فردی هستند که بدون وجود آنان و فداکاری‌های‌شان، تلاش و کوشش دیگران نیز به جایی نمی‌رسید.

شخصیت مادر هر شخصیتی در تعلیم و تربیت او تأثیر ممتاز و منحصر به فردی دارد. رشد انسان به عنوان جنین در بدن مادر وابستگی روحی و جسمی تمام و کمالی ایجاد می‌کند. مادر انبیاء همانند مادر موسی علیه السلام، مادر عیسی علیه السلام و مادر پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله از زنان ممتاز تاریخ بشریت بودند، زنانی پاکدامن و با فضیلت از خانواده‌ای پارسا که طهارت آن‌ها در بین همسالان و هم‌نوعان ممتاز بود؛ طهارتی که در عصر جاهلیت و فساد، نایاب بود و تربیت چنین دخترانی در آن جامعه که مادران آینده بودند باور نکردنی بود اما مریم در جامعه بنی اسرائیل و آمنه در جامعه قریش در خانواده و توسط افرادی چون زکریا و وهب تربیت شدند که فرهنگ توحیدی داشتند و از صلب‌ها و رحم‌های پاکی متولد شده بود. آمنه مادر آخرین پیامبر الهی شد گرچه افتخار مادر رضاعی پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله نیز نصیب حلیمه سعدیه شد و پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله دو مادر نسبی و رضاعی داشت اما حلیمه سعدیه نیز زنی پاکدامن و عقیف بود و پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله از مادران پارسا و پاکدامنی متولد و متغذ می‌شد. اجداد آمنه همانند اجداد شوهرش به قریش می‌رسد و همه از نسل و ذریه اسماعیل نبی صلی الله علیه و آله فرزند ابراهیم هستند.

گرچه در ذریه ابراهیم اشخاص ظالم همانند ابولهب عموی پیامبر صلی الله علیه و آله بودند اما

پیامبر ﷺ و والدینش از ذریه طیبه ابراهیم و اسماعیل ﷺ بودند که از اصلاّب شامخ و ارحام مطهر نسلی به نسلی دیگر رسیدند تا این که وجود مقدس و نورانی پیامبر اسلام ﷺ از آن‌ها متولد شد و نسل سادات پاک از قریش و بنی‌هاشم با کرامت و با عزت باقی ماند.

از زنان با کرامت و از صحابیات رسول خدا ﷺ فاطمه دختر اسد مادر حضرت علی ﷺ است که از زنان منحصر به فرد زنان و مادران جهان است که بنا به تأیید همه راویان احادیث تاریخی، ایشان فرزندشان حضرت علی ﷺ را در خانه خدا به دنیا آورد و دیوار ترک خورده و شکافته شده خانه خدا هم اکنون نیز در ناحیه رکن شامی و رکن یمانی برای همیشه تاریخ سند معجزه زایمان فاطمه بنت اسد در خانه خداوند است. از این زنان پاکدامن و عفیف که از بارداری و زایمان و تغذیه کودک نهایت طهارت و عفت را رعایت کردند کم‌تر نوشته و گفته شده است. زنان مسلمان ماکه می‌خواهند الگوی مناسب تربیت کودکان شاخص را داشته باشند حتماً به شرح حال این بزرگ زنان تاریخ اسلام مراجعه کنند.

انتشارات فرهنگ سبز با چاپ این آثار ارزشمند سعی دارد تا قدمی هر چند کوچک در جهت معرفی این زنان بزرگ تاریخ صدر اسلام بردارد تا به وظیفه فرهنگی خود عمل کرده باشد.